2. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պետական վիճակագրության ոլորտում որդեգրված ռազմավարությունը խարսխվել է ազատական տնտեսակարգի կառուցման, քաղաքացիական հասարակարգի ձևավորման և ժողովրդավարության սկզբունքների ծավալման քաղաքականության իրագործման հիմունքներին:

Վիճակագրությունը ցանկացած երկրում մշտապես դատապարտված է գտնվելու (զբաղվելու) վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների, սկզբնական վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների և հարկատուների կողմից վիճակագրությանը հատկացվող խրոնիկ անբավարար ռեսուրսների հակադրության «եռանկյունու» կենտրոնում (որոնց խնդիրները ու շահերը տարաբևեռ են), և դրանով պայմանավորված՝ վիճակագրությունը գործ ունի ոչ թե երկընտրանքային փիլիսոփայության մենեջմենթի, այլ բազմընտրանքային մատրիցայով բնութագրվող փիլիսոփայությամբ մենեջմենթի հետ: Մյուս կողմից՝ վիճակագրությունը գործ ունի ևս մեկ բարդ եռանկյունու հետ, որի հակադիր բևեռները են ժամանակը, ցուցանիշների ամբողջականությունը և որակը, ինչը գիտական վիճակագրության առանձնահատկություններից է (այն դատապարտված է երևույթի վերաբերյալ կիրառելու գիտական աբստրահում, հաշվի առնել վիճակագրական դիտարկման դաշտում ընդգրկվածների կոմունիկացիոն (մասնագիտական) ունակությունները և տեղեկատվության արդիականության մասին սպառողների պատկերացումները):

Հաշվետու ժամանակահատվածում նշված բազմագործոն (մատրիցային) խնդիրների լուծման հիմնական ուղղություններից է եղել վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների պահանջարկի ուսումնասիրությունը և դրա հիման վրա՝ վիճակագրական հրապարակումների կատարելագործումը, ժամանակի կարճ հատվածում վիճակագրական տեղեկատվության նկատմամբ սպառողների ընթացիկ պահանջարկի հնարավորինս բավարարումը: Տվյալների արժանահավատության ապահովման ոլորտում որդեգրվել և հնարավորինս իրագործվել է սկզբնական, անվանական տվյալների գաղտնիության սկզբունքի վրա խարսխված՝ «տեղեկատվության տրամադրող - վիճակագիր» երկխոսային համակարգում փոխադարձ վստահության և գործընկերության հարաբերությունների ձևավորման վարքագիծը: Տեղեկատվության օպերատիվության ապահովումը ենթադրում է սպառողներին պահանջվող որակի և ծավալի տեղեկատվության տրամադրում՝ սահմանված ժամկետներում, մշակված ձևով (թղթային, մագնիսական կրիչներով, ինտերնետով և այլն): Սակայն այդ բնագավառում Ծառայությունը, ինչպես և ցանկացած երկրի վիճակագրական ծառայություն, անխուսափելիորեն բախվել է ռեսուրսների (ֆինանսական, կադրային և այլն) ռեալ սահմանափակումների բարդույթին:

Վերոշարադրյալը հաշվի առնելով, ինչպես նաև հիմք ընդունելով Եռամյա ծրագրով սահմանված դրույթները ու դրանց հիմքում դրված պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար սկզբունքները, հաշվետու ժամանակահատվածում վիճակագրության զարգացումն իրականացվել է հետևյալ հիմնական միջոցառումային ծրագրերի շրջանակում.

ա) վիճակագրության միջազգայնորեն ընդունված սկզբունքների պահպանման համատեքստում վիճակագրության ինստիտուցիոնալ վերափոխման գործընթացների

շարունակում, հետամուտ լինելով նաև վիճակագրական հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական համապատասխան փոփոխությունների իրականացմանը,

բ) տնտեսական գործունեության տեսակների ու դրանք իրականացնող սուբյեկտների քանակի աճով պայմանավորված՝ տեղեկատվության հավաքագրման ընտրանքային եղանակների ներդրման ու կիրառման ուղղությամբ աստիճանական անցման նախադրյալների ձևավորում,

գ) տվյալների նախապատրաստման օպերատիվության բարձրացում՝ օգտագործելով տվյալների հավաքագրման ժամանակակից միջոցները և մեթոդները (այդ թվում՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրման և կիրառման միջոցով),

դ) վիճակագրության մեթոդաբանության զարգացմանը զուգընթաց՝ գործող վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերում արտացոլված ցուցանիշների կազմի ու բովանդակության վերանայման, վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերի միասնականացման աշխատանքների շարունակում, միաժամանակ նպատակ ունենալով նվազագույնի հասցնել տեղեկատվության որակի, ամբողջականության և արժանահավատության վրա վերջինիս հնարավոր բացասական ազդեցությունները,

ե) վիճակագրական տեղեկատվության համադրելիության և միասնականության ապահովման նկատառումներով պայմանավորված, միջազգային դասակարգումների հետ ներդաշնակեցված տեխնիկատնտեսական և սոցիալական տեղեկատվության դասակարգման և կոդավորման միասնական համակարգի ստեղծման աշխատանքների շարունակում,

զ) կանանց հիմնախնդիրների վիճակագրական հաշվառման հետագա կատարելագործման և այդ բնագավառում միջազգային համաձայնությունների ապահովման նկատառումներով պայմանավորված՝ գենդերային կտրվածքով վարվող վիճակագրության ամբողջականացմանն ուղղված աշխատանքների շարունակում,

է) վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների (օգտագործողների) պահանջմունքների առավել ամբողջական և օպերատիվ բավարարման նպատակով վիճակագրական հրապարակումների (տեղեկագրեր, ժողովածուներ և այլն) կազմի ու բովանդակության ընդլայնում, հաշվի առնելով նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ տարածման հնարավորությունները,

ը) վիճակագրական տվյալների որակի և թափանցիկության ապահովման, վիճակագրությունում միջազգային չափանիշների ներդրման և կիրառման նկատառումներով պայմանավորված՝ տեղեկատվության տարածման միջազգայնորեն ընդունված չափանիշների (մասնավորապես Արժույթի միջազգային հիմնադրամի կողմից մշակված «Տվյալների տարածման հատուկ ստանդարտի») կիրառում, ինչը ենթադրում է նաև Ծառայության պաշտոնական ինտերնետային կայքի անխափան շահագործում և տեղեկատվության կազմի ու որակի, ինչպես նաև մեթատվյալների պարբերական արդիականացում,

թ) վիճակագրական տվյալների բազաների զարգացում, մասնավորապես՝ բիզնես ռեգիստրի տվյալների բազայի (իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի մասով) պարբերաբար (նվազագույնը՝ ամենամյա) արդիականացում, ճյուղային և տարածքային ռեգիստրների ձևավորում և վարում,

ժ) վարչական ռեգիստրների միջոցով տեղեկատվության հավաքագրման մեխանիզմի ամբողջական կիրարկման աշխատանքների իրականացում, հաշվի առնելով նաև պետական վիճակագրական աշխատանքների տարեկան ծրագրերով սահմանված համապատասխան աշխատանքների իրականացման ապահովումը,

ժա) համայնքների անձնագրերի ներդրմանը և վարմանը զուգընթաց, տարածքային վիճակագրության վարման համար անհրաժեշտ ցուցանիշների կազմի ու բովանդակության կատարելագործում և ընդլայնում,

ժբ) միջազգային համագործակցության շրջանակում տվյալների համախմբի ընդլայնում՝ ըստ այդմ, կատարելագործելով տվյալների հավաքագրման հիմնական ենթակառուցվածքն ու ավելացնելով վիճակագրական հետազոտությունների հաճախականությունն ու քանակը,

ժգ) վիճակագրական տվյալների հիմնապաշարի ստեղծում, կիրառելով տվյալների (և դրանց դինամիկ շարքերի)՝ անմիջականորեն Ծառայության պաշտոնական ինտերնետային կայքից հարցման միջոցով ստանալու մեխանիզմը,

ժդ) ցանցային ռեսուրսների կորպորացման և կորպորատիվ ցանցի կառուցման միջոցով՝ Ծառայության աշխատակազմի տեղային (լոկալ) համակարգչային ցանցի արդիականացում: